

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
Сектор за макроекономска политика

КРАТКОРОЧНИ ЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА

Март 2012 година

Скопје, мај 2012 година

РЕЗИМЕ

НА НАЈВАЖНИТЕ КРАТКОРОЧНИ ЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА

Март 2012 година

- Индустриското производство во март 2012 година во однос на февруари 2012 година забележа висок раст од 20,8%;
- Стапката на инфлација на месечна основа изнесува 0,4%, додека на годишна основа изнесува 1,4%. Просечната стапка на инфлација во првите три месеци од 2012 година изнесува 2,5%;
- Годишен пад на физичкиот обем на извозот во периодот јануари-март 2012 година од 48%, со вредносен пад од 1,8% и пад на увезените количини на стоки од 8,9%, со вредносен пад од 6,4%, што резултираше со намалување на трговскиот дефицит за 13% во однос на истиот период од 2011 година;
- Раст на вкупните приходи во Буџетот од 1,2% и на вкупните расходи од 3,4% во првите три месеци од 2012 во однос на истиот период лани; Дефицит на Буџетот на РМ од 4.528 милиони денари (1,0% од БДП) и дефицит на Централниот буџет од 3.475 милиони денари (0,7% од БДП);
- Раст од 8% на годишна основа на вкупните кредити кон приватниот сектор и раст од 9,5% на вкупниот депозитен потенцијал на банките;
- Намалување на бројот на регистрирани невработени лица за 14,4% во март 2012 година споредено со истиот месец лани.

1. Реален сектор

Индустриско производство

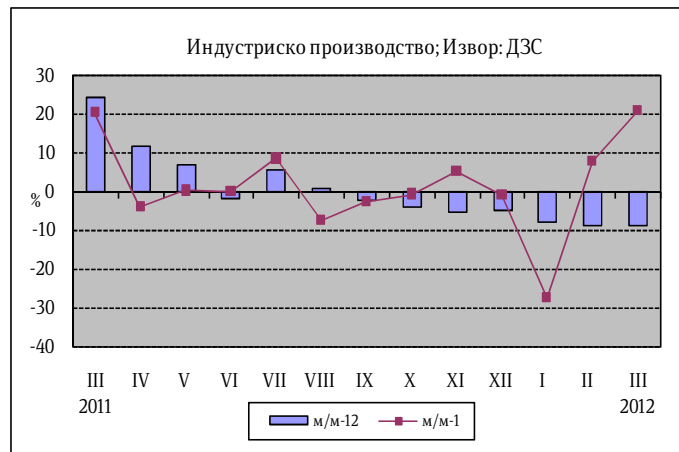
Индустриското производство во март 2012 година во однос на февруари 2012 година забележа висок раст од 20,8%. Секторската анализа укажува дека раст има во секторите Рударство и вадење камен од 38% и Преработувачка индустрија од 26,5%, додека во секторот Снабдување со електрична енергија, гас параа и климатизација е забележан пад од 11,8%.

	м/м-12	м/м-1	$\frac{I-III\ 2012}{I-III\ 2011}$
Вкупно	-8,5	20,8	-8,4
Рударство и вадење камен	-4,7	38,0	-10,4
Преработувачка индустрија	-6,0	26,5	-6,4
Снабдување со ел. енергија, гас параа и климатизација	-23,8	-11,8	-17,6

Извор: ДЗС

Висок раст на месечно ниво е остварен и кај следните гранки: Производство на други неметални производи 384,3%, Производство на пијалаци 116,7%, Производство на производи од гума и производи од пластични маси 91,6%, Производство на тутунски производи 77,9% и Производство на метали 30,3%.

Во март 2012 година индустриското производство забележа пад од 8,5% во споредба со март 2011 година. Ваквиот пад во голема мера е резултат на високата основа, имајќи предвид дека во март претходната година е остварен висок раст на индустриското производство од 24,5%. Анализирани по сектори, секторот Снабдување со електрична енергија гас, параа и климатизација забележа пад од 23,8%, секторот Преработувачка индустрија од 6%, а Рударство и вадење на камен од 4,7%.

Во рамки на преработувачката индустрија позитивен годишен раст е регистриран кај 9 од 23 гранки, кои сочинуваат 37,9% од индустриското производство. Раст е забележан кај една од трите носечки гранки со двоцифрено учество во структурата на индустриското производство, односно кај Производството на прехранбени производи од 3,3%. Производството на метали забележа пад од 5,9%, а Производството на облека од 20,4%. Од гранките со позначајно учество во структурата на индустриското производство значаен раст е регистриран кај Производство на пијалаци (35,8%), Производство на тутунски производи (33,8%) и Производство на неметални минерални производи (16,4%).

Најголем позитивен придонес во годишниот раст на индустриското производство во март 2012 година има Производство на тутунски производи

(2 п.п.), а најголем негативен придонес има Производство на кокс и рафинирани нафтени производи (-3,6 п.п.).

На кумулативна основа индустриското производство во периодот јануари – март 2012 година во однос на истиот период од 2011 година регистрира пад од 8,4%, што е последица на падот на производството во сите сектори. Преработувачка индустрија забележа пад од 6,4%, Рударство и вадење на камен од 10,4% и Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација од 17,6%.

Податоците за индустриското производство по наменски групи во март 2012 во однос на март 2011 година покажуваат раст на производството кај групите Интермедијарни производи, освен енергија 8,4% и Нетрајни производи за широка потрошувачка 0,9%. Пад на производството е забележан во следните групи: Капитални производи 13,6%, Енергија 35%, и Трајни производи за широка потрошувачка 57,2%.

На месечно ниво податоците за индустриското производство по наменски групи во март 2012 година покажуваат зголемување на производството во следните групи: Интермедијарни производи, освен енергија 50,7%, Нетрајни производи за широка потрошувачка 22,1%, Капитални производи 20,3%, Трајни производи за широка потрошувачка 16,4%. Месечен пад е забележан кај Енергија од 20,7%.

На кумулативна основа, во првите три месеци од 2012 година во однос на истиот период од минатата година раст на производството е забележан во групата Интермедијарни производи освен енергија 2%, додека во останатите групи е забележан пад, и тоа: Нетрајни производи за широка потрошувачка 1,6%, Капитални производи 14%, Енергија 24,2% и Трајни производи за широка потрошувачка 42,8%.

Деловни тенденции во преработувачката индустрија

Тековната економска состојба на деловните субјекти во март 2012 година е поповолна во однос на претходниот месец како и во однос на март 2011 година.

Оценката за обезбеденоста на производството со порачки е поповолна во однос на претходниот месец, а исто така и во однос на март 2011 година, при што подобрувањето се должи пред се на порастот на домашните порачки, додека странските порачки растат побавно. Оценката за обемот на производство во изминатите три месеци е понеповолна во однос на февруари

2012 година, како и во однос на март 2011 година. Очекувањата за обемот на производството во наредните три месеци се поповолни во однос на претходниот месец и во однос на март 2011 година.

Во однос на бројот на вработените, очекувањата за наредните три месеци се поповолни во однос на минатиот месец, додека во однос на март 2011 година очекувањата се значително подобрени.

Просечното искористување на капацитетите во март 2012 година изнесува 59,9%, што претставува благо зголемување во однос на претходниот месец кога изнесуваше 59,3%. Споредено со март 2011 година, искористеноста на капацитетите е пониска за 1,7 п.п.

Залихите на сировини и репроматеријали, како и тековните набавки на сировини и репроматеријали, се под и околу нормалата. Залихите на готовите производи се намалени во споредба со претходниот месец и во споредба со март 2011 година. Во наредниот тримесечен период, просечните набавни цени на инпутите и на продажните цени на готовите производи се очекува да се намалат.

Според оценките, најголемо влијание на ограничувањето на обемот на производството во март 2012 година имаат следните фактори: недоволна странска побарувачка со 22,5%, недоволна домашна побарувачка со 18,4%, финансиските проблеми со 12,7%, неизвесното економско опкружување со 7,9% и недостиг на квалификувана работна сила со 7,1%.

Во март 2012 година, помал број од деловните субјекти ги посочиле недостигот на енергија, недоволната странска побарувачка и неизвесното економско опкружување како ограничувачки фактор во однос на февруари 2012 година, додека поголем број од деловните субјекти ги посочиле недостигот на сировини и конкурентниот увоз. Кај останатите фактори нема позначајни промени.

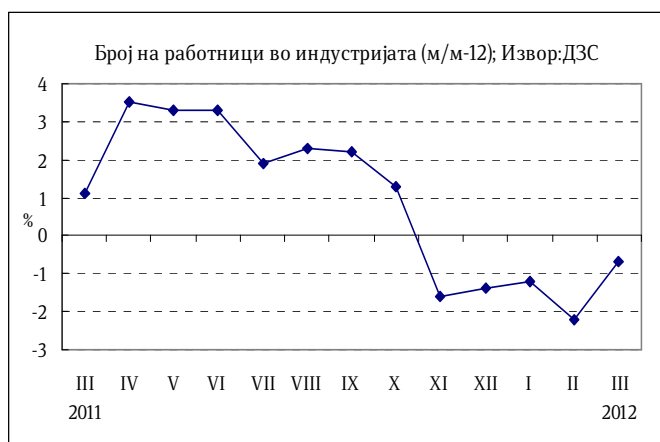
Број на работници во индустријата

Бројот на работници во индустријата во март 2012 година во однос на март 2011 година забележа намалување од 0,7%. Секторската анализа укажува на зголемување на бројот на работници во секторите Рударство и вадење на камен за 1,2% и Снабдување со електрична енергија, гас, пара и климатизација за 0,6%, додека намалување на бројот на работници на годишно ниво има во секторот Преработувачка индустрија од 1,0%.

Во секторот Рударство и вадење на камен регистриран е раст на бројот на работниците од 1,2%, како резултат на зголемување на бројот на работниците

во гранките Вадење на руди на метал (2,9%) и Вадење на јаглен и лигнит (1,7%), додека кај гранката Вадење на други руди и камен е забележан пад на бројот на работници од 3,3%

Во секторот Преработувачка индустрија регистриран е пад на бројот на вработени од 1,0%. Во рамки на преработувачката индустрија позначителен раст на бројот на работници на годишно ниво е регистриран во гранките: Производство на хартија и производи од хартија 15,4%, Производство на тутунски производи 11,9%, Производство на производи од гума и пластични маси 7,9% и Производство на мебел 2,9%.

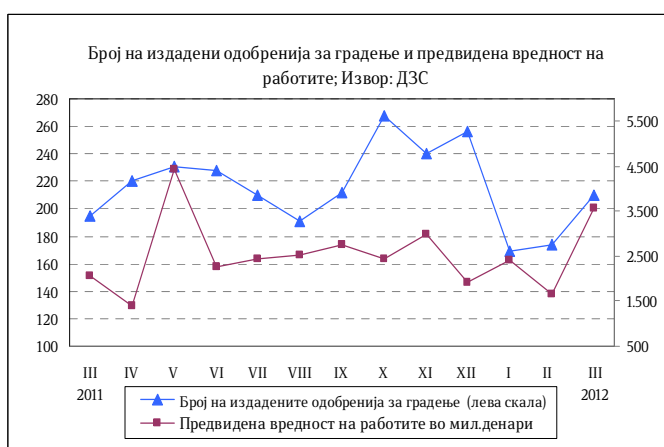

Податоците за бројот на работници во индустријата по наменски групи во март 2012 година во однос на март 2011 година покажуваат зголемување на бројот на работници кај групите: Енергија за 0,4% и Нетрајни производи за широка потрошувачка за 0,4%, додека намалување на бројот на работници има кај групите: Капитални производи за 6,9%, Трајни производи за широка потрошувачка за 3,9% и Интермедијарни производи, освен енергија за 1,6%.

Број на издадени одобренја за градење и предвидена вредност на објектите

Во март 2012 година се издадени 210 одобренја за градба, што е за 7,7% повеќе во однос на истиот месец од претходната година. Вкупниот број на издадени одобренја за градење во однос на претходниот месец од 2011 година, кога беа издадени 174 одобренја, се зголеми за 20,7%.

Предвидената вредност на објектите, според издадените одобренја за градење изнесува 3.570 милиони денари, што е за 74,2% повеќе во однос на истиот месец од 2011 година, а во однос на февруари 2012 година вредноста на објектите бележи зголемување за 113,9%.

Анализирано по видови на објекти, од вкупниот број на издадени одобренја за градење, 146 (или 69,5%) се наменети за објекти од високоградба, 43 (или 20,5%) за објекти од нискоградба и 21 (или 10%) за објекти за реконструкција.

Анализирано по типови на инвеститори, од вкупно 210 објекти, на 130 (или 61,9%) како инвеститори се јавуваат физички лица, а на 80 објекти (или 38,1%) инвеститори се деловни субјекти.

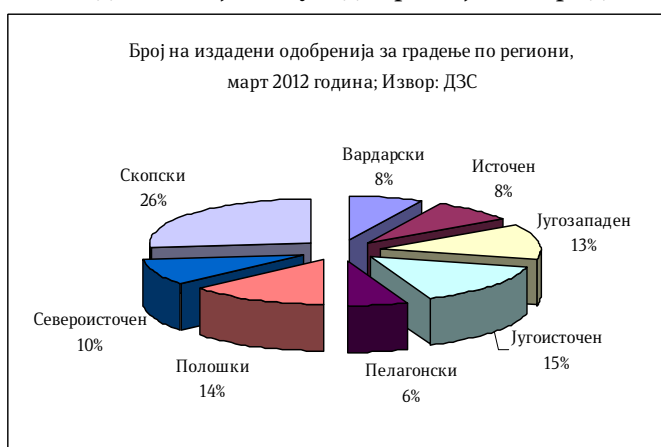
Во март 2012 година е предвидена изградба на 512 станови, со вкупна корисна површина од 41.010 м².

Анализирано по региони, најмногу одобрења за градба се издадени во Скопскиот регион, вкупно 56, од кои за 29 одобрења инвеститори се физички лица, додека за 27 одобрења инвеститори се деловни субјекти.

Најмалку издадени одобрења има во Пелагонискиот регион - 13, каде се издадени две одобрења за инвеститори - физички лица и 11 одобрења се издадени за инвеститори - деловни субјекти.

Во периодот од јануари-март 2012 година, најмногу одобрења за градба се

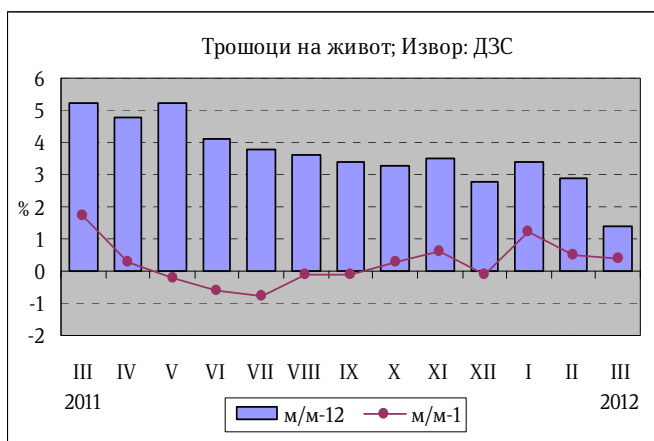
издадени во Скопскиот регион, вкупно 187, од кои 105 за одобрења инвеститори се физички лица, а за 82 инвеститори се деловни субјекти. Најмалку издадени одобрења има во Источниот регион, вкупно 36 одобрења, од кои за 22 одобрења инвеститори се физички лица, а за 14 одобрења инвеститори се деловни субјекти.

Инфлација

Стапката на инфлација, измерена според Индексот на трошоци на живот, продолжува со надолниот тренд, и во март 2012 година изнесува само 1,4% во однос на истиот месец претходната година, наспроти годишниот раст од 2,9% во февруари. Просечната стапка на инфлација во првите три месеци од 2012 година изнесува 2,5%.

На годишна основа, во март растот на цените е највисок во категоријата Домување од 5,3%, што се должи на растот на цените за огрев и осветление кои бележат раст од 7,8%. Во категоријата Исхрана, која има најголемо учество во Индексот на трошоци на живот, е забележен пад на цените од 0,9%, што се должи најмногу на падот на цените на зеленчукот и овошјето. Пад

на цените е забележан и во категоријата Тутун и пијалаци од 0,2%. Кај останатите категории е забележан раст на цените, и тоа: Сообраќајни средства и услуги 4,2%, Ресторани и хотели 2,7%, Хигиена и здравје 1,9%, Облека и обувки 1,6%, Култура и разонода и Административни и финансиски услуги 0,9%.

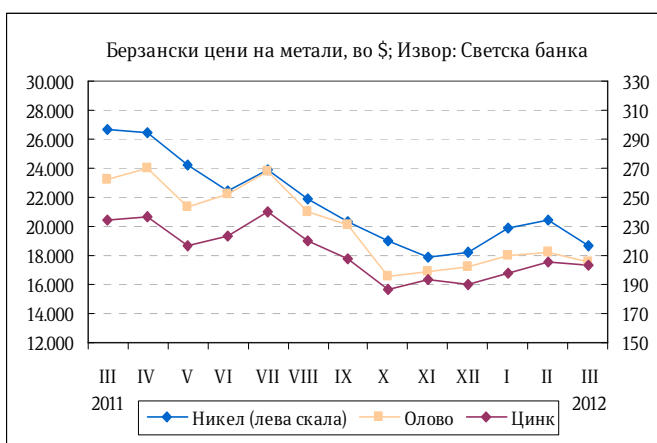
Стапката на инфлација во март споредено со претходниот месец изнесува 0,4%. Највисок раст на цените е регистриран во категоријата Сообраќајни средства и услуги од 1,9%, пред се како резултат на растот на цените кај течните горива. Во категоријата Култура и разонода месечниот раст на цените изнесува 0,4%, следен од растот на цените во категориите Исхрана, Домување и Хигиена и здравје од 0,3% и Облека и обувки од 0,2%. Пад на цените е забележан во категоријата Ресторани и хотели од 0,2%, додека цените останаа непроменети кај категориите Тутун и пијалаци и Административни и финансиски услуги.

Цените на мало во март 2012 година се повисоки за 2,7% во однос на март 2011 година. Споредено со претходниот месец цените на мало се повисоки за 0,7%. Просечниот раст на цените на мало во првите три месеци од 2012 година изнесува 3,2%.

Берзански цени

Во март 2012 година цената на суровата нафта (Brent) на светските берзи забележа раст од 4,4% во однос на претходниот месец и достигна вредност од 124,9 долари за барел. Споредено со март 2011 година, цената на нафтата е повисока за 9,2%. Цената на природниот гас во март се зголеми за 3% во однос на претходниот месец.

Што се однесува до металните производи, никелот како производ со високо учество во македонскиот извоз, на светските берзи во март се тргуваше со просечна цена од 18.661 долари за еден метрички тон (\$/мт), што претставува месечен пад на цената од 8,5%. Споредено со март 2011 година цената на никелот е пониска за околу 30%. Имено, во март се забележува благо општо намалување на цените на металите и минералите од 0,2% на месечна основа. Освен никелот, релативно висок месечен пад на цените во оваа група на производи има забележано калајот од 5,4% по високите стапки на раст во претходните два месеца. Благородните метали, исто така, забележаа месечен пад на цените, што се должи на пониската побарувачка од инвеститорите. Цената на златото се намали за 3,9%, а цената на среброто за 3,6%. Цената на железните руда во март регистрираше раст од 3,1% во однос на претходниот месец.

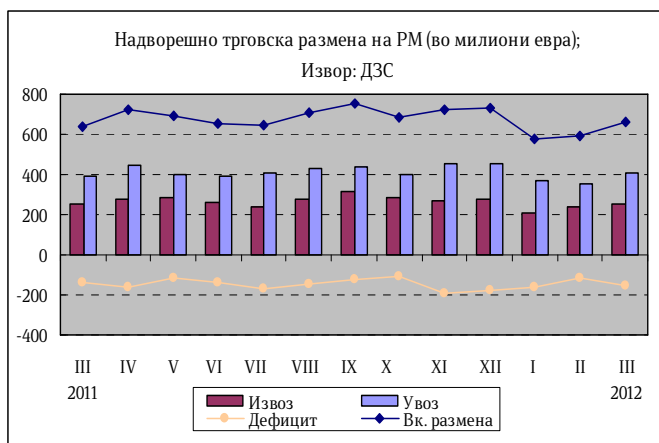
Цената на житото на светските берзи продолжува со трендот на умерен месечен раст оваа година, и во март е забележан раст на цената од 2,2%.

2. Надворешно трговска размена

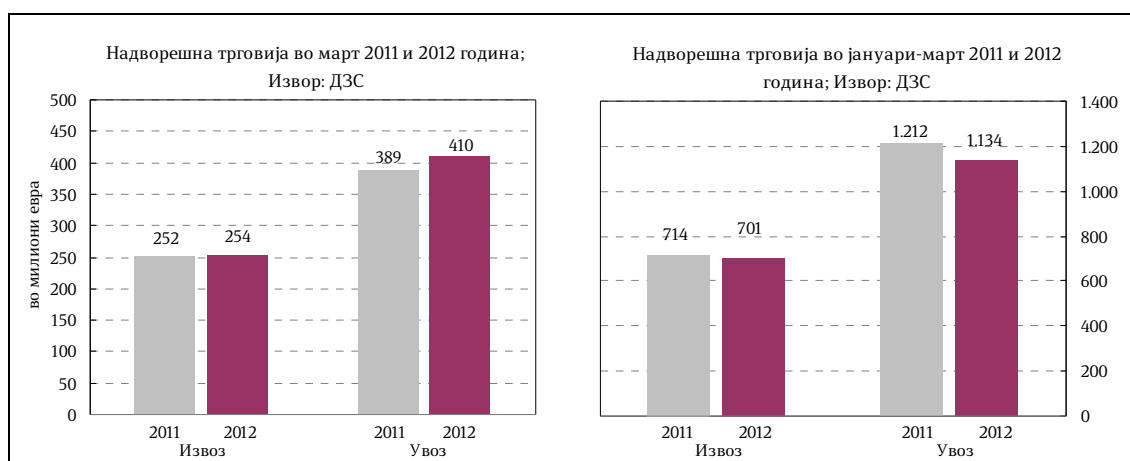
Вкупната надворешно-трговска размена во првите три месеца од 2012 година се намали за 4,7% во однос на истиот период претходната година.

Извоз

Во периодот јануари-март 2012 година физичкиот обем на извозот бележи пад од 48,0% во однос на истиот период 2011 година, а вредноста на извезените стоки изнесува 700,6 милиони евра, што претставува пад од 1,8% (13,1 милиони евра) во однос на периодот јануари – март 2011 година, што во најголем дел се должи на помалку извезеното железо и челик, хемиски материјали и производи, облека и др.

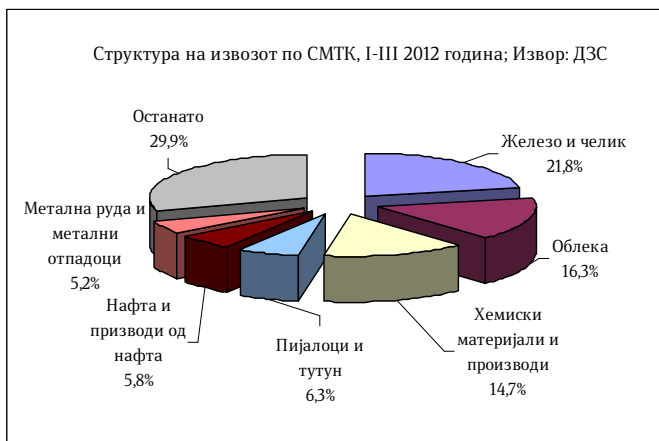
Анализирано на месечно ниво, во март 2012 година извозот бележи раст од 7,7%, во однос на претходниот месец. Сезонско прилагоденото движење на извозот во март 2012 година бележи месечен пад од 2,2%, што укажува на негативното влијание на сезонскиот фактор (9,9 п.п.) врз извозот во овој месец.

Анализирано по тарифи, најзастапени производи во извозот се: катализатори на подлога со благороден метал или со соединенија на благородни метали како активна материја; фероникел; машини и апарати за филтрирање или пречистување на други гасови; гасни масла со содржина на сулфур што не надминува 0,001% по маса; машки кошули од памук; тутун; табли, плочи,

пултови, маси, ормани и други; топло валани плоснати производи од железо или нелегиран челик со ширина 600мм или поголема; руди на олово и концентрати; руди на бакар и концентрати; лекови приготвени во одмерени дози и друго.

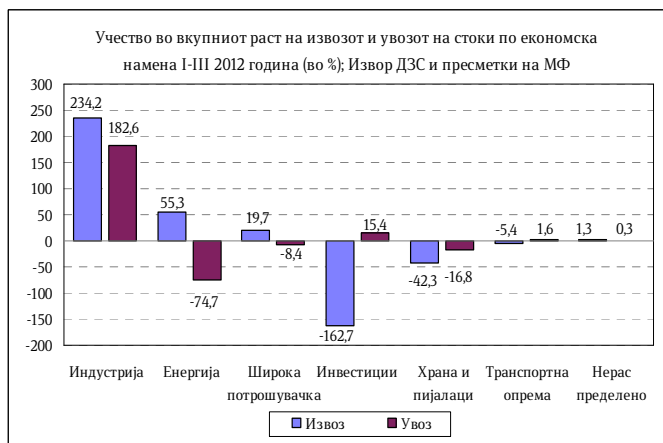
Главни групи производи (според СМТК) со најголемо учество во извозот во периодот јануари-март 2012 година се: железо и челик со 21,8%, облека 16,3%, хемиски материји и производи 14,7%, пијалаци и тутун 6,3%, нафта и производи од нафта 5,8%, метална руда и отпадоци од метал 5,2%. Овие шест групи производи сочинуваат 70,1% од вкупниот извоз на државата.

Во првите три месеци од 2012 година, гледано по економска намена најголемо учество во извозот имаат: стоките за индустриско производство (51,7%), потоа следуваат стоките за лична потрошувачка (32,2%), производите за инвестиции (9,3%) и енергијата (6,9%).

Увоз

Увезените количини на стоки во периодот јануари-март 2012 година се намалени за 8,9% во однос на истиот период претходната година, а нивната вредност изнесува 1133,6 милиони евра, што претставува намалување за 6,4% во однос на периодот јануари-март 2011 година.

Извоз на нафта и производи од нафта*)				
	I-III 2011	I-III 2012	Салдо	Стапки во%
.000 Т	66,8	53,6	-13,2	-19,8
Мил. ЕУР	41,0	40,9	-0,1	-0,3
Мил.\$	56,3	53,6	-2,6	-4,7

*)Претходни податоци

Увоз на нафта и производи од нафта*)				
	I-III 2011	I-III 2012	Салдо	Стапки во%
.000 Т	303,0	282,7	-20,3	-6,7
Мил. ЕУР	160,4	190,0	29,6	18,4
Мил.\$	219,5	249,9	30,3	13,8

*)Претходни податоци

Анализирано на месечно ниво, во март 2012 година увозот бележи раст од 15,4% во однос на претходниот месец.

Сезонско прилагоденото движење на увозот во март 2012 година бележи месечен раст од 4,2%, што укажува на негативното влијание на сезонскиот фактор (11,2 п.п.) врз увозот во овој месец.

Најзастапени производи во структурата на увозот по тарифи се: нафта сурова; електрична енергија; гасни масла за други намени со содржина на сулфур што не надминува 0,001% по маса; платина, необработена или во прав; нафтени гасови и други гасовити јагленоводороди; руди на никел и концентрати; топло валани со дебелина помала од 3мм; лекови приготвени во одмерени дози; моторен бензин со октански број (РОН) од 95 до 98; масла за ложење; бои и лакови; моторни возила за превоз на десет или повеќе лица и друго.

Извоз на хемиски производи*)				
	I-III 2011	I-III 2012	Салдо	Стапки во%
.000 Т	4,6	3,2	-1,5	-31,5
Мил. ЕУР	113,3	102,9	-10,4	-9,2
Мил. \$	155,1	135,2	-19,9	-12,9

*)Претходни податоци

Увоз на хемиски производи*)				
	I-III 2011	I-III 2012	Салдо	Стапки во%
.000 Т	5,9	5,1	-0,8	-14,3
Мил. ЕУР	27,0	17,2	-9,8	-36,2
Мил. \$	37,1	22,6	-14,5	-39,0

*)Претходни податоци

Најголем дел од увозот на стоки (според групи на СМТК) во периодот јануари-март 2012 година, покрај нафтата отпаѓа на електрична енергија; предиво, ткаенини и текстилни производи; обоени метали; друмски возила; железо и челик; гас, природен и индустриски; метална руда и отпадоци од метал и друго. Значајно е да се истакне дека увозот на електрична енергија бележи раст за 29 милиони евра, во однос на истиот период 2011 година и се должи на зголемените потреби за овој производ поради ниските температури.

Гледано по економска намена во март 2012 година најголем удел во увозот имаат стоките за индустриско производство (35,9%), потоа следуваат: енергијата (27,1%), стоките за лична потрошувачка (23,2%) и производите за инвестиции (13,8%).

Извоз на железо и челик *)				
	I-III 2011	I-III 2012	Салдо	Стапки во%
.000 Т	192,3	155,0	-37,2	-19,4
Мил. ЕУР	159,2	152,7	-6,5	-4,1
Мил. \$	218,0	200,4	-17,6	-8,1

*)Претходни податоци

Увоз на железо и челик*)				
	I-III 2011	I-III 2012	Салдо	Стапки во%
.000 Т	159,3	103,6	-55,7	-35,0
Мил. ЕУР	80,8	53,8	-27,1	-33,5
Мил. \$	110,7	70,6	-40,2	-36,3

*)Претходни податоци

Салдо на трговска размена

Во првите три месеци во 2012 година поради повисокиот апсолутен пад на увозот од извозот, трговскиот дефицит се стесни за 65 милиони евра или 13,0% во однос на истиот период минатата година.

Доколку салдото на извозот и увозот на стоки го анализираме по економска намена, стеснувањето на дефицитот е резултат на комбиниран ефект од: поголемото стеснување на негативното салдо во размената со стоките за индустриско производство и производите за инвестициите, додека во спротивна насока дејствуваше проширеното негативно салдо во размената со енергетските производи (горива и мазива) и стоките за лична потрошувачка.

Анализирано според економските групации на земјите, во периодот јануари-март 2012 година, споредено со истиот период 2011 година, извозот бележи пад кај групациите: Развиени земји, ЕУ 27, Земји во развој и Западен Балкан, додека раст има кај групациите: ЕФТА, Други развиени земји и неразвиени

земји. Извозот во ЕУ бележи пад од 4,8% на годишно ниво, додека кај Земјите од Западен Балкан истиот бележи пад од 14,5%.

Во првите три месеци од 2012 година, надворешно-трговската размена на Република Македонија со Европската унија (ЕУ 27) во однос на истиот период претходната година се намалила за 8,4%, при што учеството на размената со оваа интеграција во вкупната надворешно-трговска размена останува на исто ниво со истиот период 2011 година и изнесува 57,8%, при што извозот на стоки учествува со 64,8%, а увозот на стоки со 53,6%.

Во периодот јануари-март 2012 година, 48,6% од трговскиот дефицит на земјата е остварен во размената со Русија и Грција, а потоа следуваат: Велика Британија, Србија, Кина, Турција, Швајцарија, Бугарија, Украина и други. Суфицит е остварен во размената со Германија, Косово, Босна и Херцеговина и Холандија.

Валутна структура

Гледано по валутна структура, 69,1% од трговската размена во периодот јануари-март 2012 година е реализирана во евра, што во однос на периодот јануари-март 2011 година претставува зголемување од 1,8 п.п.. На страната на извозот и увозот, еврото е застапено со 77,9% и 63,6%, соодветно, при што застапеноста на еврото во извозот е намалена за 0,6 п.п., а зголемувањето на застапеноста кај увозот изнесува 3,0 п.п. во однос на истиот период 2011 година. Зголемувањето на структурното учество на еврото во увозот се должи на намалениот увоз од Велика Британија изразен во фунти со учество од 6,2% во валутната структура на увозот.

Надворешно трговска размена на Република Македонија (по валути); пресметки на МФ												
увоз	I-III 2011					I-III 2012					апсолутна промена во валутна вредност	релативна промена во валутна вредност (во%)
	валута	колич. 000 т	увоз во валута	просечен курс на денарот во однос на валутите	увоз во денари	структ. во%	колич. 000 т	увоз во валута	просечен курс на денарот во однос на валутите	увоз во денари		
ЕУР	687,8	738.567.996	61,5126	45.431.237.710	60,6	600	722.776.538	61,5030	44.452.925.433	63,6	-15.791.458	-2,1
УСД	718,3	419.152.888	45,0214	18.870.849.847	25,2	680	434.744.895	46,9402	20.407.012.328	29,2	15.592.007	3,7
ГБП	0,5	135.351.127	72,0363	9.750.194.400	13,0	1	58.916.959	73,7062	4.342.545.157	6,2	-76.434.168	-56,5
ЕУР+УСД+ГБП	1.406,6			74.052.281.957	85,8	1.281			69.202.482.918	99,0		
вк извоз:	1.408,7			74.959.399.535	100,0	1.283			69.920.693.219	100,0		-6,7

Извор: Државен завод за статистика и НБРМ

3. Фискален сектор

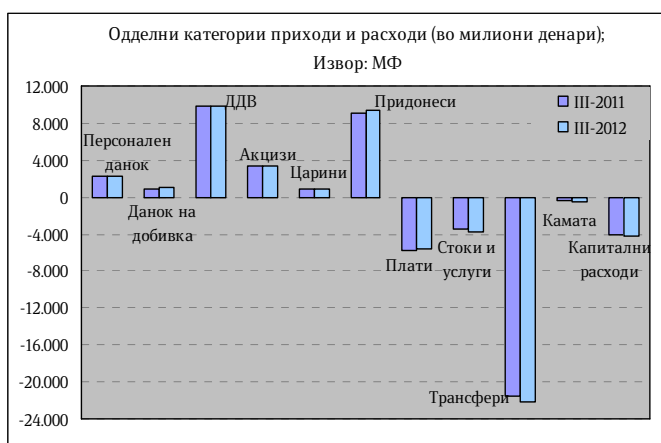
Буџетски приходи

Во периодот јануари-март 2012 година вкупните приходи на Буџетот изнесуваа 31.800 милиони денари, односно 6,7% од БДП, што претставува поголемо остварување за 1,2% во однос на 2011 година.

Даночните приходи за првите три месеци се реализирани во износ од 18.217 милиони денари, односно 3,8% од БДП и во однос на истиот период 2011 година се зголемени за 1,2%.

Данокот на додадена вредност е остварен во износ од 9.798 милиони денари, при што учеството на ДДВ во вкупните даночни приходи во овој месец е доминантно и изнесува 53,8%. Акцизите се остварени во износ од 3.399 милиони денари (учество од 18,7% во даночните приходи). Така, од овие два даноци се остварени приходи од 13.197 милиони денари, односно 72,4% од вкупните даночни приходи (2,8% од БДП). Притоа, ДДВ е наплатен во бруто износ од 14.685,4 милиони денари, од кои на даночните обврзници им е извршен поврат во износ од 4.887,4 милиони денари (бруто наплатата е повисока за 0,9%, додека повратот по основ на ДДВ е повисок за 3,7% споредено со истиот период 2011 година).

Во структурата на ДДВ најголемо е учеството на ДДВ при увоз кој забележува раст од 3,0%, додека ДДВ од прометот во земјата забележува пад од 2,2%, учеството на ДДВ донациите и каматата е незначително (0,35%) и забележува помало остварување за 15,2%. Набљудувано по одделни категории на даноци, приходите од персоналниот данок се остварени во износ од 2.298 милиони денари и се

зголемени за 2,5% на годишна основа (околу 70%, од персоналниот данок претставува приходот од данокот на плати и други лични примања). Споредено со истите месеци во 2011 година приходите од данокот од добивка забележаа раст од 4,8%, што главно е резултат на данокот наплатен по основ на месечни аконтации и по основ на наплатен данок на исплатена дивиденда и друга распределба од добивката. Приходите од ДДВ забележаа пад од 0,4%, додека акцизите забележаа пад од 0,7%. Приходите од царина беа остварени во износ од 932 милиони денари и забележаа зголемување од 15,2%.

Неданочните приходи беа остварени во износ од 2.784 милиони денари и истите се намалени за 7% во однос на истиот период 2011 година (во овие приходи се приходите од административни такси, патарини и др.).

Капиталните приходи реализирани по основ на продажба на градежно земјиште, станови и дивиденди, се остварија во износ од 746 милиони денари, што претставува зголемување од 40,2% во однос на истите месеци претходната година.

Социјалните придонеси од плата се остварени во износ од 9.445 милиони денари, што е повеќе за 3,4% споредено со истиот период од 2011 година, при што зголемување на наплатата се забележува кај придонесите за пензиско осигурување од 3,0%, кај придонесите за вработување од 3,6%, додека придонесите за здравствено осигурување забележаа зголемување од 4,1%.

]

Буџетски расходи

Во периодот јануари-март 2012 година вкупните расходи на Буџетот изнесуваа 36.328 милиони денари, односно 7,6% од БДП, што е повеќе за 3,4% во однос на 2011 година.

Во структурата на реализираните вкупни расходи, тековните расходи во износ од 32.113 милиони денари учествуваа со 88,4% (со учество од 6,7% во БДП) и се зголемени за 3,1% во однос на истиот период во 2011 година.

Доминантно учество во тековните расходни ставки имаа трансферите кои изнесуваа 22.162 милиони денари (4,7% од БДП), а втори по големина се платите и надоместоците со 5.680 милиони денари. Во вкупните расходи на Буџетот, структурното учество на расходите за плати и надоместоци изнесува 15,6% и во однос на 2011 година се намалени за 1,3%.

Расходите за стоки и услуги изнесуваа 3.741 милиони денари и споредено со истиот период од 2011 година се зголемени за 7,0%.

Трансферите забележаа зголемување од 3,0% споредено со истиот период 2011 година и истите учествуваа со 61,0% во вкупните расходи. Социјалните трансфери изнесуваа 17.013 милиони денари, забележаа раст од 6,6% и учествуваа со 46,8% во вкупните расходи. Трансферите кон Фондот за пензиско и инвалидско осигурување зафаќаат најголем дел од социјалните трансфери, со износ од 10.105 милиони денари, зголемување од 6,1%, споредено со истиот период 2011 година и 27,8% од вкупните расходи. Учесството на категоријата други трансфери, кои ги вклучуваат трансферите кон единиците на локалната самоуправа, во вкупните расходи изнесува со 13,6%, односно забележаа намалување од 8,3%, споредено со истиот период 2011 година. Блок дотациите кон единиците за локална самоуправа во износ од 3.357 милиони денари, беа реализирани во речиси идентичен износ, односно за само 0,5% помалку во однос на јануари- март претходната година. Субвенциите и трансферите беа остварени помалку за 27,9%.

Каматите се реализирани во износ од 530 милиони денари, што е повеќе за 48,0% во споредба со истиот период 2011 година. Ваквото зголемување е претежно поради исплата на доспеани обврски за камати од задолжување во странство. Трошоците за камати од домашно задолжување беа зголемени за 23,5%, додека за странство беа зголемени за 77,8%.

Во анализираниот период средствата за капиталните расходи беа реализирани во износ од 4.215 милиони денари (0,9% учество во БДП), и забележаа зголемување во споредба со истиот период лани.

Буџетско салдо

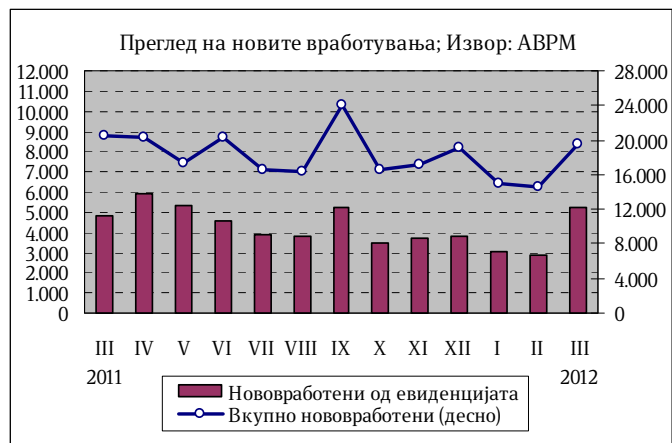
Во периодот јануари-март 2012 година остварен е дефицит во Буџетот на Република Македонија од 4.528 милиони денари, што претставува 1,0% од БДП, додека дефицитот на Централниот буџет е остварен во износ од 3.475 милиони денари и претставува 0,7% од БДП.

4. Социјален сектор

Број на нововработени и регистрирани невработени лица во АВРМ

Во периодот јануари-март 2012 година во Агенцијата за вработување на Република Македонија регистрирани се вкупно 49.254 нови засновани работни односи. Од вкупниот број нововработени, 40,2% се вработени на неопределено време, додека останатиот дел се вработени на определено време и за вршење на сезонски работи. Споредено со истиот период од 2011 година бројот на засновани нови работни односи е помал за 14,3%.

Во текот на месец март засновани се 19.614 нови работни односи, од кои 26,9% се од евиденцијата на невработени. Одливот на лица од Регистарот на Агенцијата за вработување на Република Македонија во март изнесува 10.168, од кои 51,1% претставуваат нови засновани работни односи. Во март во Агенцијата регистриран е прилив од 7.156 лица, од кои 53,2% се лица на кои им престанал работниот однос. Резултатот е намалување на невработеноста за 3.012 лица, односно за 1,1% во однос на претходниот месец. Така, во март 2012 година бројот на невработени лица изнесува 276.715. Споредено со истиот месец од 2011 година, бројот на невработени лица е намален за 14,4%.

Најголем дел од невработените, односно 67,4% се од урбани средини (градско население), а 57,5% се мажи. Анализирани според степенот на образование поголемиот дел, односно 49,1% од невработените се неквалификувани или полуквалификувани, додека само 9,6% имаат вишо или повисоко ниво на образование. Гледано според возрасни групи, најголемиот дел или 55,6% од невработените припаѓаат на возрасната група 25-49 години. Според времето на чекање на вработување, 48,6% од невработените лица чекаат вработување од 1 до 7 години, додека 29,5% чекаат вработување 8 и повеќе години.

Плати

Согласно објавените податоци на Државниот завод за статистика, просечната месечна исплатена бруто плата по вработен во февруари 2012 година изнесува 30.257 денари, додека просечната месечна исплатена нето плата изнесува 20.625 денари.

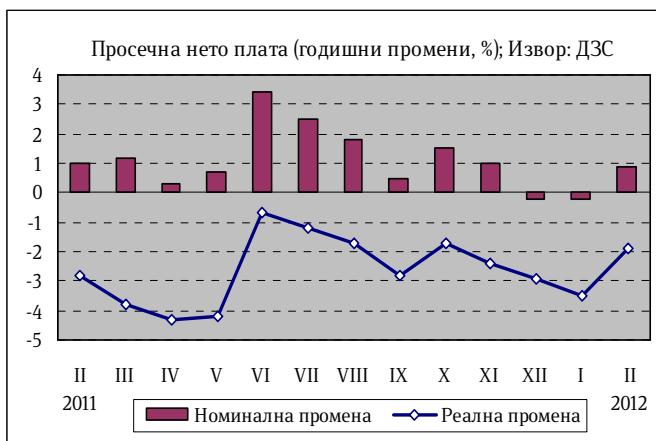
На месечна основа, во февруари 2012 година просечните бруто и нето плата забележаа номинален пад од 1,7%, додека реално платите беа пониски за 2,2%.

Во февруари 2012 година во однос на истиот месец од 2011 година, просечната бруто плата забележа номинален раст од 0,7%, додека реално истата беше

пониска за 2,1%. Во истиот период, просечната нето плата номинално беше повисока за 0,9%, додека реалната плата забележа пад од 1,9%.

Кумулативно, во првите два месеци од 2012 година, просечната бруто плата забележа номинален раст од 0,2%, додека реално истата беше пониска за 2,9%. Во истиот период, просечната нето плата номинално беше повисока за 0,4%, додека реалната плата забележа пад од 2,7%.

Највисок раст на просечната месечна бруто и нето плата по вработен во февруари 2012 година во однос на февруари 2011 година, е забележан во дејностите Стручни, научни и технички дејности (12,4% бруто плата и 15,3% нето плата); Дејности во врска со недвижен имот (8,7% бруто плата и 8,7% нето плата); Земјоделство, шумарство и рибарство (6,8% бруто плата и 7,1% нето плата) и Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и мотоцикли (6,2% бруто плата и 7,3% нето плата).

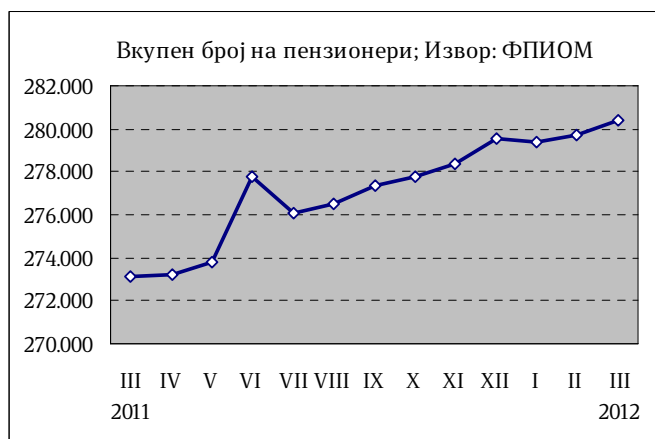

Највисок раст на просечната месечна бруто и нето плата по вработен во февруари 2012 година во однос на јануари 2012 година, е забележан во дејностите Информации и комуникации (5,8% бруто плата и 3,8% нето плата); Дејности во врска со недвижен имот (4,4% бруто плата и 4,1% нето плата) и Други услужни дејности (3,1% бруто плата и 3,1% нето плата).

Процентот на вработени кои не примиле плата во февруари 2012 година изнесува 2,7%, и е повисок за 0,5 п.п. во однос на истиот месец од претходната година, а во однос на јануари 2012 година процентот на вработени кои не примиле плата е поголем за 0,4 п.п.

Пензии

Во март 2012 година во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување евидентирани се 280.358 пензионери, што претставува зголемување од 2,6% во однос на истиот месец од 2011 година. Во однос на февруари 2011 година бројот на корисници на пензија е поголем за 650 лица. Од вкупниот број на пензионери 56% се корисници на старосна пензија, 27,4% на семејна пензија и 16,6% на

инвалидска пензија.

За исплата на пензии во март 2012 година потрошени се 2.958,56 милиони денари, што претставува 53,4% од вкупните социјални трансфери¹.

Просечната пензија во март 2012 година изнесува 10.761 денари, што на годишно ниво претставува зголемување од 1,5%. Соодносот на просечната пензија со просечната исплатена плата во февруари 2012 година (последни расположливи податоци) изнесува 51.4%.

5. Монетарен сектор

Примарни пари

Во март 2012 година примарните пари² забележаа забавен раст од 3,1% на годишна основа, во услови на пад на вкупните ликвидни средства на банките од 3,2% и раст на готовите пари во оптек од 12,5% на годишна основа. На месечна основа, примарните пари забележаа пад од 3,6%, како резултат на падот на готовите пари во оптек од 2,4% и вкупната ликвидност на банките од 4,4%.

Народната банка на Република Македонија во март 2012 година ја задржа каматната стапка на благајничките записи непроменета, односно на ниво од 4,0%. Исто така, каматната стапка на расположливите кредитите преку ноќ се задржа на ниво од 5,5%.

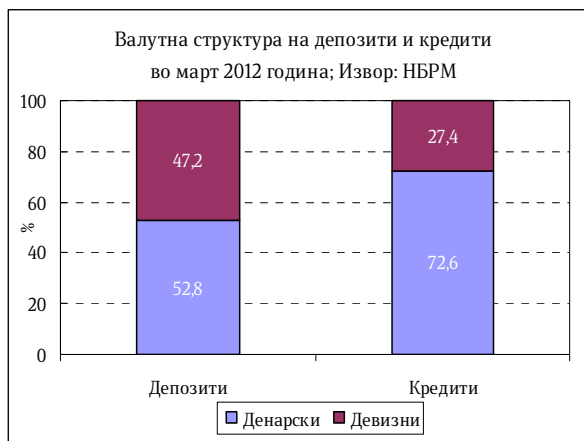
Депозитен потенцијал

Вкупниот депозитен потенцијал на банките³ во март 2012 година забележа месечен раст од 0,8%, движен во голема мера од растот денарските депозити кои се зголемија за 1,3%. Депозитите во странска валута забележаа раст од 0,3% по падот регистриран минатиот месец.

Од аспект на секторот, депозитите на приватните претпријатија забележаа раст од 2,4% со што остварија доминантен придонес во растот на вкупните депозити.

Депозитите на домаќинствата се зголемија за 0,4%.

На годишна основа, вкупните депозити забележаа забрзување на растот на 9,5%, наспроти растот од 9,2% реализиран минатиот месец. Новото штедење главно произлегува од зголеменото штедење на домаќинствата од 12%, додека

¹ Категоријата социјални трансфери опфаќа пензиите, паричен надоместок во случај на невработеност, социјалните помошти и расходите за здравствената заштита.

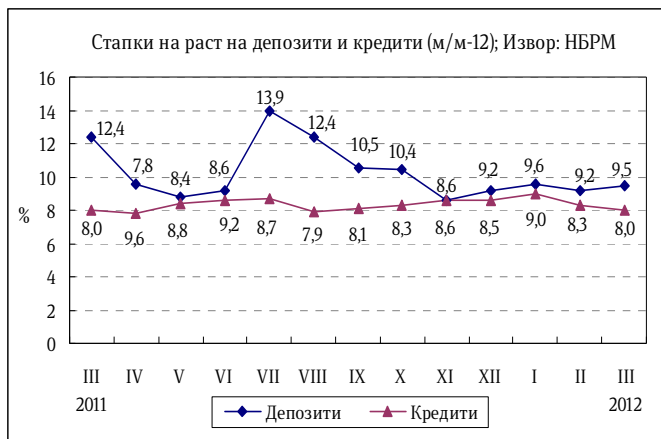
² Примарните пари се пресметани како збир од готовите пари во оптек (вклучително и готовината во благајна), задолжителната резерва во денари и во девизи и вишокот ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва (во денари)

³ Почнувајќи од јануари 2009 година депозитите вклучуваат пресметана камата

депозитите на приватните претпријатија се зголемија за 6,2%. Анализирано според валутата, денарските депозити го засилија растот на 18,6% на годишна основа и остваруваат доминантен придонес во растот на вкупните депозити (95,5%). Девизните депозити продолжија да го забавуваат растот, кој во март изнесува 0,8%, наспроти 1,4% во февруари 2012 година. Според рочноста, долгорочните депозити бележат раст од 20,5%, а краткорочните депозити се повисоки за 7,1% на годишна основа.

Кредити на банките

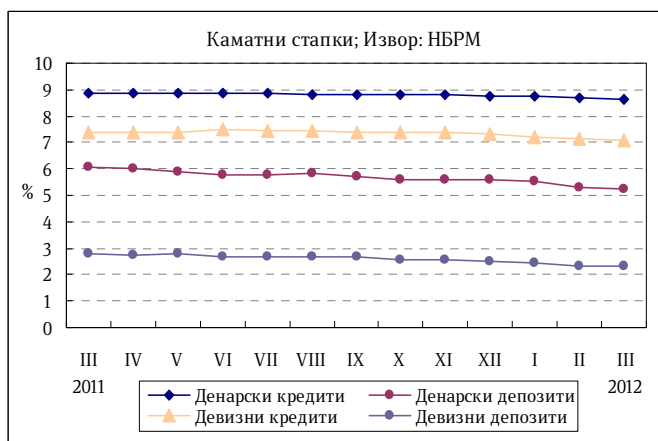
Во март 2012 година вкупните кредити на банките кон приватниот сектор на месечна основа се зголемија за 1,1%. Кредитите кон приватните претпријатија бележат раст од 1,3% во однос на претходниот месец, додека кредитите кон домаќинствата се зголемија за 0,8%. Според валутната структура, денарските кредити се зголемија за 1,2% додека кредитите во странска валута се зголемија за 0,8%.

На годишна основа, растот на вкупните кредити забави на 8% (наспроти 8,3% во февруари), во услови на забавен раст на кредитите кон приватните претпријатија и домаќинствата од 8,3% и 7,4%, соодветно. Позначаен придонес (62,5%) остваруваат кредитите кон приватните претпријатија. Од валутен аспект, денарските кредити бележат годишен раст од 5,6%, додека кредитите во странска валута и натаму регистрираат висок раст од 15,2%. Од аспект на рочноста пак, долгорочните кредити бележат годишен раст од 10,3%, додека краткорочните кредити се пониски за 0,4%.

Каматни стапки на депозитни банки

Во март 2012 година, вкупната каматна стапка на кредитите забележа намалување од 0,1 п.п., која се должи на намалувањето на каматната стапка на денарските и на девизните кредити од 0,1 п.п.. Каматната стапка на денарските кредити изнесува 8,6% и споредено со истиот месец претходната година е пониска за 0,3 п.п.. Каматната стапка на девизните кредити изнесува

7,1%, односно 0,3 п.п. пониска од март 2011 година.

Вкупната каматна стапка на депозитите остана непроменета во однос на претходниот месец, во услови кога каматната стапка на денарските и девизните депозитите се задржа на нивото од февруари. Каматната стапка на денарските депозити изнесува 5,2% и на годишна основа е пониска за 0,7 п.п., додека каматната стапка на девизните депозити изнесува 2,3% или 0,5 п.п. под нивото од истиот месец минатата година.

Девизни резерви

Бруто девизните резерви на крајот на март 2012 година изнесуваа 2.067,9 милиони евра и во однос на претходниот месец се повисоки за 6 милиони евра, додека во однос на март 2011 година девизните резерви се повисоки за 167,9 милиони евра.

Министерство за финансии

Сектор за макроекономска политика

www.finance.gov.mk

Извештајот го подготвуваат:

Анета Ацевска

Бојана Илиевска

Ѓоко Ѓорѓески

Копринка Сапунова

Неџати Куртиши

Ана Николова

Контролира: Д-р Сања Киковска - Георгиевска

Одобрува: Јордан Трајковски

Скопје, мај 2012 година